

СУЧАСНІ ЗАСОБИ ПРОФІЛАКТИКИ ФОТОДЕРМАТОЗІВ

Хлед Сальма, к. фарм. н. Бурлака І.С.

Національний фармацевтичний університет. м. Харків. Україна.

Вступ. Засмага є символом благополуччя, успішності, краси і здоров'я. В адекватних дозах сонячні промені чинять позитивний вплив на організм людини, однак надмірна кількість сонячних ванн призводить до патологічних змін. Фотодерматози – це захворювання шкіри, в розвитку яких важлива роль належить сонячному випромінюванню. В організмі людини під впливом інсоляції відбуваються різні реакції: фотоалергічні, фототравматичні, фототоксичні. Найбільшою біологічною активністю і шкідливою дією на шкіру володіє УФ-випромінювання.

Мета дослідження. Проаналізувати літературні дані стосовно сучасних засобів профілактики фотодерматозів.

Матеріали та методи. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я близько 80% населення обізнані про шкідливий вплив УФ-променів, але не вживають ніяких заходів захисту. Відомо, що УФ-промені впливають на шкіру у будь-яку погоду. Близько 50% добової дози УФ-опромінення, що отримує людина – відбите або розсіяне світло. Інтенсивність УФ-відблисків, що створюються піском, водою і особливо снігом, може бути вища, ніж інтенсивність прямих сонячних УФ-променів.

Отримані результати. У профілактиці фотодерматозів важливе місце займає комплекс заходів, спрямованих на зменшення дози ультрафіолетового опромінення, що досягає шкіри. Також провідна роль у нейтралізації негативного впливу УФ-променів належить фотозахисним засобам. Ендогенні фотопротектори мають протизапальну і антиоксидантну дію, зменшують кількість вільних радикалів, прискорюють регенераторні процеси. Екзогенні фотопротектори, або сонцезахисні засоби, призначені до безпосереднього нанесення на поверхню шкіри. Всі з'єднання, що володіють сонцезахисними властивостями, за механізмом дії поділяють на 3 групи: фізичні, хімічні екрани і антиоксиданти. Фізичні фільтри являють собою мінеральні сполуки титану або цинку. Вони працюють за принципом екрану, відбиваючи сонячні промені, ефективні з моменту нанесення. Ці фотопротектори не викликають подразнення, однак володіють підсушують ефектом, скочуються, залишають білі сліди на шкірі. До хімічних фільтрів належать: октокрилен, ціннамат, похідні саліцилової кислоти та ін. Вони поглинають УФ-промені, перетворюючи їх в нешкідливе тепло, починають працювати через 20-30 хвилин після нанесення, але через 2 години потребують повторного нанесення. Ці фотозахисні засоби здатні викликати алергічні реакції. Антиоксиданти націлені проти активних форм кисню і вільних радикалів, вони готують шкіру до агресивного впливу інсоляції і допомагають їй відновитися після перебування на сонці.

Висновки. Сучасні фотозахисні засоби повинні відповідати наступним вимогам: ефективно поглинати УФ-промені, володіти фотостабільністю і водостійкістю, не проявляти токсичність і канцерогенність, бути зручними у використанні.